

Sygn. akt: I C 34/15

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 stycznia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Kędzierzynie-Koźlu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Aleksandra Gawlas
Protokolant:	stażysta Katarzyna Wojciechowska

po rozpoznaniu w dniu 13 stycznia 2016 r. w Kędzierzynie-Koźlu

sprawy z powództwa (...) **spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki (...) akcyjnej spółki jawnej w W.**

przeciwko P. S. (1)

o zapłatę

oddala powództwo.

Sygn. akt IC 34/15

UZASADNIENIE

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowo-akcyjna w W. wystąpiła przeciwko P. S. (2) z powództwem o zapłatę kwoty 2.400,90 zł wraz z odsetkami umownymi od kwoty 1.800 zł w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od dnia 01.07.2014r. do dnia zapłaty oraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 180 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Domagała się również zasądzenia od pozwanej kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazano, iż na podstawie umowy z dnia 19 grudnia 2013r. powód nabył od (...) sp. z o.o.w W.wierzytelność wobec pozwanej w kwocie dochodzonej pozwem. Źródło zobowiązania pozwanej stanowiła umowa pożyczki z dnia 02.07.2013r. oznaczona numerem (...), na kwotę 1.800 zł. Zawarcie umowy nastąpiło przy użyciu środków porozumiewania się na odległość, poprzez utworzenie przez pozwaną na stronie internetowej (...), zaakceptowanie warunków umowy oraz uiszczenie opłaty rejestracyjnej w kwocie 0,01 zł. Pozwana zobowiązała się do zwrotu pożyczki wraz z prowizjami, opłatami oraz odsetkami w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP w razie zwłoki, przelewem na rachunek pożyczkodawcy – do dnia 31.07.2013r. Nadto, w razie istnienia zaległości, pożyczkodawca mógł obciążyć pozwaną kosztami wezwań do zapłaty w wysokości ryczałtowo określonej w treści umowy. Na dochodzoną kwotę składają się następujące wartości częściowe: 1.800 zł z tytułu niespłaconej pożyczki; 285,90 zł z tytułu odsetek umownych za opóźnienie w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP liczonymi zgodnie z warunkami umowy pożyczki za okres od dnia 01.08.2013r. do dnia 30.06.2014r.; 180 zł z tytułu prowizji; 135 zł tytułem opłat manipulacyjnych za czynności windykacyjne obliczonych zgodnie z warunkami umowy ramowej pożyczki. Powód poinformował pozwaną o dokonaniu na jego rzecz przelewu wierzytelności i wezwał pozwaną do zapłaty kwoty dochodzonej pozwem. Świadczenie nie zostało jednakże spełnione.

W piśmie procesowym z dnia 22.09.2015r. (k. 75) powód sprecyzował, że poprawne dane pozwanej to: P. S. (1).

Pozwana nie zajęła stanowiska w sprawie, nie stawiała się również na rozprawę.

P. S. (1) jest tożsama z P. S. (2) (PESEL (...)).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. prowadzi działalność gospodarczą, polegającą na udzielaniu pożyczek za pośrednictwem strony internetowej (...) (drogą elektroniczną).

Do zawarcia umowy pożyczki odnawialnej dochodzi w ten sposób, że pożyczkobiorca na platformie internetowej pożyczkodawcy tworzy (...), wypełniając formularz rejestracyjny (§ 4 umowy). Następnie pożyczkobiorca zobowiązany jest do uiszczenia kwoty 0,01 zł, tytułem opłaty rejestracyjnej, na rachunek bankowy pożyczkodawcy, celem potwierdzenia danych osobowych (§ 4 ust. 5 umowy). W tytule przelewu kwoty za opłatę rejestracyjną wpisuje tekst zgodny z komunikatem zawartym w e-mailu wysłanym do pożyczkobiorcy po utworzeniu przez niego (...). W razie braku wpisania w tytule przelewu tekstu, o którym mowa wyżej, albo nie otrzymania wraz z przelewem adresu pożyczkobiorcy, proces rejestracyjny nie może zostać zakończony (§ 4 ust. 6 umowy). W dalszej kolejności pożyczkodawca dokonuje weryfikacji danych wskazanych przez pożyczkobiorcę i informuje pożyczkobiorcę o przyznaniu bądź odmowie przyznania pożyczki. Udzielenie pożyczki jest uzależnione od pozytywnej oceny wniosku o pożyczkę oraz ryzyka kredytowego. Kwota pożyczki jest przekazywana pożyczkobiorcy na rachunek bankowy w terminie nie dłuższym niż 7 dni od wydania pozytywnej decyzji (§ 6 umowy).

Za udzielenie pożyczki pożyczkobiorca zobowiązany był do zapłaty odsetek, opłat i prowizji określonych w umowie lub warunkach pożyczki (§ 7 umowy). W przypadku opóźnienia w spłacie pożyczki, pożyczkodawca uprawniony był do naliczania odsetek umownych za zwłokę w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP oraz obciążenia pożyczkobiorcy kosztami wezwań do zapłaty, a to w kwocie 35 zł - za pierwsze wezwanie do zapłaty wysłane drogą pocztową po upływie 30 dni od terminu spłaty pożyczki, 45 zł - za przesłanie drugiego wezwania do zapłaty drogą pocztową, po upływie 60 dni od terminu spłaty pożyczki oraz 55 zł - za wysłanie trzeciego wezwania do zapłaty drogą pocztową po upływie 90 dni od terminu spłaty pożyczki (§ 10 umowy).

Dowód: wydruk umowy pożyczki odnawialnej (...) z załącznikami k. 61-65.

W dniu 02.07.2013r. na stronie internetowej (...) wygenerowany został dokument zatytułowany „Twoje warunki umowy pożyczki w (...)”, w którym, jako pożyczkobiorca figurowała P. S. (2) zamieszkała w K. przy ul. (...), wysokość pożyczki oznaczona została na kwotę 1.800 zł, prowizja na kwotę 180 zł, zaś termin spłaty pożyczki na 01.08.2013r. Pożyczkę oznaczono numerem (...).

Dowód: wydruk „Twoje warunki umowy pożyczki w (...)” k. 66.

Wcześniej, tj. w dniu 06.05.2013r. na rachunek bankowy pożyczkobiorcy wpłynęła kwota w wysokości 0,01 zł, uiszczona przez osobę oznaczoną jako P. S. (2), zamieszkała w K. przy ul. (...). W tytule przelewu klienta potwierdziła rejestrację i zgodziła się na warunki umowy pożyczki (...) nr (...).

Dowód: potwierdzenie przelewu k. 71.

W dniu 02.07.2013r. (...) sp. z o.o. w W. dokonał wpłaty środków w wysokości 1.800 zł na rachunek bankowy (...), tytułem umowy pożyczki (...), wskazując dane odbiorcy: P. S. (2), zamieszkała w K. przy ul. (...).

Dowód: potwierdzenie przelewu k. 72.

W dniu 02.09.2013r. sporządzono pismo zaadresowane do P. S. (2) zamieszkałej przy ul. (...) w K., zatytułowane „Wezwanie do zapłaty z propozycją zawarcia ugody”.

W dniu 01.10.2013r. sporządzono pismo zaadresowane do P. S. (2) zamieszkałej przy ul. (...) w K., zatytułowane „Wezwanie do zapłaty”.

W dniu 31.10.2013r. sporządzono pismo zaadresowane do P. S. (2) zamieszkałej przy ul. (...) w K., zatytułowane „Ostateczne wezwanie do zapłaty”.

W dniu 03.07.2014r. sporządzono pismo zaadresowane do P. S. (2), zatytułowane „Przedsądowe wezwanie do zapłaty”.

Dowód: pisma (...) sp. z o.o. w W. k. 67-70.

W dniu 30.11.2013r. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowo-akcyjna w W. zawarły „Umowę (...)”, zgodnie z postanowieniami której, (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowo-akcyjna w W. miała przejąć od spółki (...) zarządek rzykiem kredytowym związanym z udzielaniem przez (...) sp. z o.o. w W. krótkoterminowych pożyczek na rzecz osób fizycznych. Z tego tytułu miała otrzymać od spółki (...) wynagrodzenie.

W dniu 30.12.2013r., (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sporządził dokument zatytułowany „Zawiadomienie o rozliczeniu z dostawą fizyczną”, na mocy którego scedowano na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowo-akcyjnej w W. wierzytelności opisane w załączniku do zawiadomienia.

Zgodnie z protokołem Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia spółki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowo-akcyjnej w W. z dnia 21.01.2014r., Rep. (...) spółka zmieniła nazwę na (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowo-akcyjna.

Dowód: „Umowa (...)” z 30.11.2013r. wraz z załącznikiem k. 26-31; potwierdzenie transakcji kredytowego instrumentu pochodnego k. 32-51; zawiadomienie o rozliczeniu z fizyczną dostawą wraz z załącznikiem k. 52-56; zawiadomienie o zdarzeniu kredytowym k. 57-58; protokół Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia (...) spółki z o. o. (...) w W. k. 59-60.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 354 § 1 k.c., dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego.

W myśl art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktów prawotwórczych, spoczywa na osobie, która wywodzi z nich skutki prawne. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, tzw. onus probandi spoczywa na tym, kto przedstawia określone twierdzenia. Przepis art. 3 k.p.c. zobowiązuje strony do dawania wyjaśnień, co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiania dowodów. Ciężar dowodu z reguły spoczywa na powodzie aż do momentu wykazania zasadności podnoszonego roszczenia (udowodnienia faktów będących podstawą żądania). Później, następuje jego przesunięcie na stronę pozwaną.

W ocenie sądu powód nie wykazał zasadności dochodzonego pozwem roszczenia.

Zgodnie z treścią art. 720 § 1 i 2 k.c., przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Umowa pożyczki, której wartość przenosi pięćset złotych, powinna być stwierdzona pismem. Natomiast w świetle art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (Dz.U.2011 poz. 715), umowa o kredyt konsumencki powinna być zawarta w formie pisemnej, chyba że odrębne przepisy przewidują inną szczególną formę. Z kolei przepis art. 47 tej ustawy stanowi, że postanowienia umowne nie mogą wyłączać ani ograniczać uprawnień konsumenta przewidzianych w ustawie. W takich przypadkach stosuje się przepisy ustawy. Umowy zawierane z konsumentem przy wykorzystaniu

środków porozumiewania się na odległość, są umowami na odległość, w rozumieniu - obowiązujących w dacie, w której miało dojść do zawarcia umowy z pozwaną - przepisów ustawy z dnia 2 marca 2000 roku o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz.U.2012 poz.1225). Zgodnie z przepisem art. 6 ust. 2 i 3 tej ustawy, propozycja zawarcia umowy w postaci oferty, zaproszenia do składania ofert lub zamówień albo do podjęcia rokowań powinna jednoznacznie i w sposób zrozumiały informować o zamiarze zawarcia umowy przez tego, kto ją składa. Posłużenie się telefonem, wizjofonem, telefaksem, pocztą elektroniczną, automatycznym urządzeniem wywołującym lub innym środkiem komunikacji elektronicznej w celu złożenia propozycji zawarcia umowy może nastąpić wyłącznie za uprzednią zgodą konsumenta. Natomiast, jak wynika z treści art. 11 ustawy z dnia 18 lipca 2002 roku o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz.U.2002 poz. 1204), w sprawach nieuregulowanych w ustawie do świadczenia usług drogą elektroniczną, w szczególności do składania oświadczeń woli w postaci elektronicznej, stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego oraz innych ustaw.

Niewątpliwie forma zawierania przez strony umów przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość jest coraz bardziej powszechna. Niemniej jednak, z uwagi na jej specyfikę, polegającą na braku bezpośredniego kontaktu stron, obowiązkiem sądu orzekającego w konkretnej sprawie, jest wnikliwa analiza materiału dowodowego, celem ustalenia istnienia źródła roszczenia. W takim przypadku nie ma bowiem również pewności czy strona umowy jest w istocie tą, za którą się podaje (por. wyrok SO we Wrocławiu z dnia 02.10.2015r., II Ca 1194/15).

W ocenie sądu orzekającego w niniejszej sprawie, w oparciu o zaoferowane przez stronę powodową dowody nie sposób stwierdzić, iż pomiędzy pozwaną a spółką (...) sp. z o.o. w W. w ogóle doszło do zawiązania węzła obligacyjnego. W pierwszej kolejności stwierdzić należy, że zgodnie z treścią wydruku umowy pożyczki odnawialnej, dołączonego do pozwu (k. 61-63), jednym z warunków zakończenia procesu rejestracji pożyczkobiorcy i akceptacji warunków umowy, było uiszczenie przez niego opłaty rejestracyjnej w kwocie 0,01 zł oraz wpisania w tytule przelewu tekstu zgodnego z komunikatem zawartym w e-mailu wysłanym do pożyczkobiorcy po utworzeniu Profilu Klienta. Strona powodowa nie przedłożyła jednak żadnego dowodu, z którego wynikałoby, że wskazane warunki w realiach rozpoznawanej sprawy zostały spełnione. Nie dowodzi powyższego przede wszystkim zaoferowany przez powoda dokument w postaci potwierdzenia przelewu kwoty 0,01 zł na rachunek pożyczkodawcy (k. 71). Jakkolwiek osoba w nim wskazana, tj. P. S. (2), potwierdziła rejestrację i zgodziła się na warunki kontraktu, jednak przelew dotyczy umowy nr (...), a zatem innej aniżeli opisana w pozwie (nr (...)). Ponadto wpłata nastąpiła w dniu 06.05.2013r., gdy tymczasem umowa pożyczki, mająca stanowić źródło roszczenia zgodnie z treścią pozwu, zawarta została w dniu 02.07.2013r. Niezgodność dotyczy również adresu pozwanej opisanego w tytule przelewu, z tym wskazanym w pozostałych dokumentach złożonych w aktach sprawy. Podkreślić w dalszej kolejności trzeba, że zarówno z uzasadnienia pozwu, jak i z treści dokumentów złożonych przez stronę powodową nie wynika, jaka miała być treść tekstu, który pozwana winna była zamieścić w tytule przelewu kwoty 0,01 zł, zgodnie z komunikatem zawartym w e-mailu pożyczkodawcy, celem ukończenia procedury rejestracji. W tym stanie rzeczy uznać należało, że nie wykazał w ogóle faktu zawarcia przez pozwaną umowy pożyczki z pierwotnym powodem. Z kolei dokument zatytułowany „Twoje warunki umowy pożyczki w (...)” stanowi jedynie wydruk komputerowy i samoistnie nie stanowi dowodu na zawarcie umowy.

O istnieniu kontraktu świadczyć nie może w dalszej kolejności potwierdzenie przelewu kwoty 1.800 zł, odpowiadającej wartości pożyczki (k. 72). Zgodnie z treścią art. 15 przywołanej już wyżej ustawy z dnia 2 marca 2000 roku o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny, spełnienie świadczenia niezamówionego przez konsumenta następuje na ryzyko przedsiębiorcy i nie nakłada na konsumenta żadnych zobowiązań. Niezależnie od tego, podkreślić należy, że sam przelew środków, nawet, jeśli zostałby dokonany w istocie na rachunek bankowy należący do pozwanej, nie mógł skutkować nawiązaniem stosunku obligacyjnego w postaci umowy pożyczki. Ponadto powód, co wymaga przypomnienia, żądanie zapłaty wywodzi z umowy, którą to okolicznością sąd jest związany (art. 321 k.p.c.).

Z kolei dokumenty w postaci wezwań do zapłaty skierowane do pozwanej (k. 67-70) stanowią jedynie wydruki nieopatrzone podpisem. Brak również jakiegokolwiek potwierdzenia, że zostały pozwanej w ogóle doręczone.

Niezależnie powyższego, sąd zauważa, że w rozpoznawanej sprawie uzasadnienie pozwu było sprzeczne z innymi dołączonymi do niego dowodami. Strona powodowa wskazywała m.in., że spłata należności miała nastąpić w dniu 31.07.2013r., podczas gdy z wydruku komputerowego (k. 66) wynikało, że termin spłaty ustalono na dzień 01.08.2013r. Rodziło to wątpliwości, co do zgodności twierdzeń powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie z rzeczywistym stanem. Nie bez znaczenia było również, że odpis pozwu doręczono pozwanej w trybie art. 139 § 1 k.p.c., a zatem przy zastosowaniu fikcji prawnej i trudno mówić w tym przypadku o swoistym przyznaniu przez pozwaną faktów wskazanych przez powoda.

Pozwana istotnie nie stawiała się na rozprawie i nie odniosła się pisemnie do żądania pozwu. W takiej sytuacji, w myśl art. 339 § 1 k.p.c., sąd zobligowany był rozstrzygnąć sprawę wyrokiem zaocznym. Dostrzeżenia jednakże wymaga, że wprowadzenie przez art. 339 § 2 k.p.c. domniemania zgodności twierdzeń powoda z rzeczywistym stanem rzeczy nie ma charakteru bezwzględnego. W razie bowiem, gdy przytoczone okoliczności budzą uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa, sąd nie ma obowiązku, a nawet nie może zastosować domniemania wynikającego z treści przywołanego przepisu. Sytuacja taka miała miejsce w rozpoznawanej sprawie, zgodnie z argumentacją przytoczoną wyżej. Zgodzić się należy ze stanowiskiem Sadu Najwyższego, wyrażonym m.in. w wyroku z dnia 6 czerwca 1972 r., III CRN 30/72, wedle którego niezależnie od ustalenia podstawy faktycznej, sąd zawsze jest zobowiązany rozważyć, czy żądanie pozwu jest zasadne w świetle norm prawa materialnego, a negatywny wynik takiej analizy powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwo. Tymczasem twierdzenia pozwu w niniejszej sprawie i mający je uzasadniać materiał dowodowy budzi uzasadnione wątpliwości sądu co do przysługiwania powodowi względem pozwanej roszczenia wynikającego z umowy pożyczki. Mając na uwadze, że w oparciu o zaoferowane przez powoda dowody nie można stwierdzić, że doszło do nawiązania stosunku obligacyjnego z pierwotny wierzycielem, to również za nieskuteczną uznać należało umowę przelewu wierzytelności, w treści której powód upatruje legitymacji czynnej w sprawie. Zresztą dodać należy, że do pozwu nie dołączono zawiadomienia o zbyciu wierzytelności.

W świetle powyższego, sąd uznał, że roszczenie nie zostało udowodnione, co skutkowało oddaleniem powództwa.

Z tych przyczyn orzeczono, jak w wyroku zaocznym.